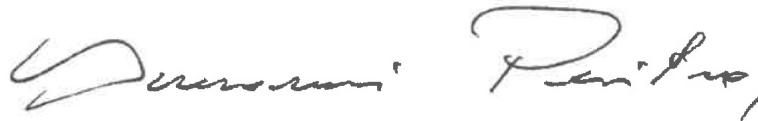

**Uczestnicy i Organizatorzy uroczystości
odsłonięcia i poświęcenia tablicy ku pamięci
74. Górnśląskiego Pułku Piechoty**

Barycz, 21 maja 2021 roku

dziękuję za zaproszenie na uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy upamiętniającej żołnierzy 74. Górnśląskiego Pułku Piechoty. Niestety, podjęte wcześniej zobowiązania nie pozwoliły mi uczestniczyć w nich osobiście.

Po powrocie Polski na mapy świata po zaborczej niewoli, niepewna sytuacja wewnętrzna i ciągle zagrożenie ze strony państw ościennych wymuszały szybkie stworzenie sił zbrojnych. W takim momencie dziejowym narodził się 1 Pułk Obrony Krajowej. W styczniu 1920 roku wszedł on w skład Grupy Zachodniej Frontu Wielkopolskiego, a 5 marca 1921 został przemianowany na 74. Pułk Piechoty. Pułk ten, jako jedyny w Wojsku Polskim, od 1932 roku nosił nazwę Górnśląskiego.

Dziś gromadzimy się w Baryczy, by uhonorować bohaterstwo oficerów, podoficerów i szeregowców, wchodzących w skład jednostki. Czterech z nich: por. Stanisław Stypa, por. Franciszek Wysocki, ppor. Władysław Nawrocki i sierż. Franciszek Zieliński, za udział w wojnie polsko-bolszewickiej zostało odznaczonych Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari.

74. Górnśląski Pułk Piechoty, który przez 17 lat stacjonował w Lublińcu, miał ogromny wpływ na życie i rozwój miasta. W czasach pokoju orkiestra pułkowa uświetniała swoją obecnością uroczystości religijne, patriotyczne i kulturalne, z inicjatywy żołnierzy powstał też Wojskowy Klub Sportowy. Przyszedł jednak rok 1939, a wraz z nim czas gorączkowych przygotowań do obrony miasta. Oddział, pod dowództwem płk. Wacława Wilniewczyca, walczył na pozycji obronnej wokół Lublińca, a następnie wycofał się przez Częstochowę, gdzie wraz z 7. Dywizją Piechoty, został rozбитo w rejonie Złotego Potoku. Resztki pułku przebiły się i walczyły pod Ciepłowem, gdzie około 300 żołnierzy zostało rozstrzelanych przez wojska Wehrmachtu. Obrona Lublińca, a szczególnie ciężka

---

#NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI I NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa tel.: (22) 581 85 22 fax: (22) 581 85 24
www.ipn.gov.pl

bitwa stoczona I batalion pod dowództwem mjr. Józefa Pelca, wyróżnia się na tle innych walk dużymi stratami, jakie udało się zadać niemieckiemu najeźdźcy. Również III batalion, dowodzony przez kpt. Jana Wrzoska, stoczył zwycięską bitwę na zalesionym odcinku pod Taniną, na długi czas wiążąc siły nieprzyjaciela. Taktyczne zwycięstwo, było jednocześnie przykładem heroizmu i poświęcenia polskich żołnierzy.

Z pierwszymi dniami wojny związana jest też historia ochrony sztandaru pułkowego, który pod ostrzałem niemieckich karabinów zakopano nieopodal Janowa. Po zakończeniu wojny nienaruszony sztandar wyjęto z ziemi, by w 1952 roku przekazać go do Muzeum Wojska Polskiego.

Pamięć o żołnierzach 74. Górnośląskiego Pułku Piechoty przetrwała do dziś. Z inicjatywy IPN w 2017 roku na pomniku usytuowanym przy placu Pawła Golasia w Lublińcu, została odsłonięta tablica upamiętniająca ich bohaterską postawę w obronie kraju. Tablica, zawieszona tuż obok jednostki wojskowej, przypomina o ideałach, którym należy być wiernym, aż do końca. Również zbiorowa mogiła we wsi Dębowiec jest świadectwem ofiary krwi, jaką w 1939 roku ponieśli polscy żołnierze.

Jednak tablica, odkryta w Baryczy w ubiegłym roku, jest znaleziskiem bezprecedensowym. Jest niezwykle znakiem ciągłości pokoleń i oddania Ojczyźnie. Cieszę się, że tablica zawiśnie właśnie tutaj, na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy, który niegdyś pełnił funkcję koszarów dla wojsk ćwiczących na pobliskim poligonie.

Pragnę w tym miejscu przekazać Organizatorom i Uczestnikom dzisiejszej uroczystości wyrazy szczerego uznania. Swoją obecnością i zaangażowaniem udowadniają Państwo, że pamięć ludzka jest najtrwalszym pomnikiem. Wierzę, że tablica upamiętniająca bohaterskich żołnierzy 74. Górnośląskiego Pułku Piechoty przyczyni się do kształtowania postaw patriotycznych wśród młodzieży i na zawsze pozostanie widocznym znakiem szacunku i wdzięczności dla obrońców naszej wolności.

Z szacunkiem
Józef Pelc

#Moja NIEPODLEGŁA.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ – KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU
ul. Janusza Kurtyki 1, 02-676 Warszawa tel.: (22) 581 85 22 fax: (22) 581 85 24
www.ipn.gov.pl